

DE ZEUMER

Heemkunde Vereniging

1988-4

**MAAS
EN
SWALMDAL**

Beesel/Reuver/Belfeld/Swalmen

Postbus 4643
5953 ZG Reuver

Inhoud

- blz. 77 INHOUD
- blz. 78 VAN DE REDAKTIE
- blz. 79 PROGRAMMA
- HEEMKUNDIG ALLERLEI
- blz. 80 Schenkingen aan onze vereniging.
- blz. 82 Nieuwe aanwinsten van de bibliotheek.
- blz. 84 Schoorsteen Offenbeek monument.
- HISTORIE
- blz. 85 St. Maarten in 1904.
- blz. 86 De kapel bij de Onderste Hof.
- blz. 88 Een oud politiereglement van de gemeente Belfeld uit 1842.
- blz. 90 Oproep om inlichtingen over Mariaverering.
- blz. 92 Oproep om informatie over volkssport.
- ARCHEOLOGIE
- blz. 94 Archeologisch veldwerk in tracé A73 begonnen.
- GENEALOGIE
- blz. 96 Kontaktavond genealogie.

Van de redactie

Geachte lezers,

Na enig "zeumeren" onzerzijds en mede dankzij de ondersteuning van onze trouwe korrespondenten kunnen wij u het tweede nummer van "De Zeumer" presenteren.

Deze uitgave is tevens de laatste voor 1988.

Voor 1989 hopen wij, dat er weer voldoende kopij bij de redactie wordt ingeleverd.

De redactie dankt eenieder, die in het afgelopen jaar, hetzij door het inzenden van kopij, hetzij door het typen, drukken, vergaren en nieten, het bezorgen of verzenden van ons blad, het verschijnen hiervan mede mogelijk heeft gemaakt.

Wij wensen alle leden een VOORSPOEDIG EN GELUKKIG 1989 toe.

De redactie

Programma

J A A R P R O G R A M M A 1 9 8 9

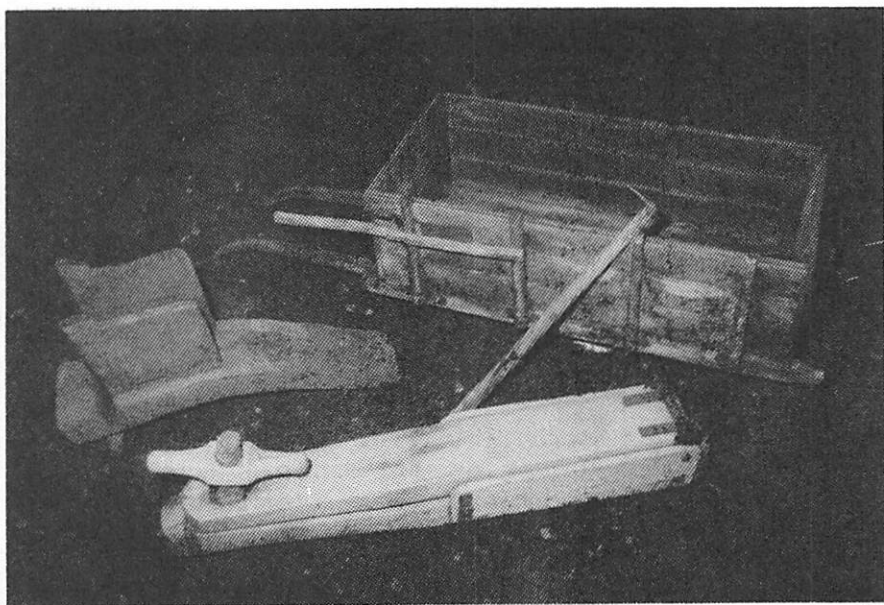
- 30 Jan. Jaarvergadering heemkundevereniging met na afloop diapresentatie over kruisen en kapellen in Beesel-Reuver
- Febr. geen activiteit wegens carnaval.
- Mrt. Lezing door J. Schotten over middel-eeuws aardewerk; evenals een korte diapresentatie over de opgraving van Hof gen Rade te Beesel
- April Excursie naar de Oudheidkamer Horst e.o., koperslagersmuseum en werkplaats P. van der Beele en de kasteelruïne. In samenwerking met de Milieu- en heemkundevereniging Swalmen.
- eind Mei Presentatie jaarboek met na afloop film
- Juni Eifel-excursie per bus naar Nideggen, Blankenheim en Zülpich
- Juli Vakantie
- Aug. idem
- Sept. Open Monumentendag in Beesel-Reuver
- Okt. Herfstwandeling in samenwerking met I.V.N. Belfeld- Beesel-Tegelen
- Nov. Lezing over "Herbergen in de Zuidelijke Nederlanden" door W. Knippenberg. In samenwerking met de MHVS.
- Dec. Lezing door Th. Wiërs met als titel "Wij zullen U met assen lonen." Over de bokkenrijders in het Maasland. (onder voorbehoud). In samenwerking met de MHVS.

Heemkundig allerlei

SCHENKINGEN AAN ONZE VERENIGING

Van de heer Coen Luttels, St.-Antoniusstraat 8 te Beesel, kregen we enkele oude spullen in eigendom, die een grote aanwinst zijn voor onze toekomstige oudheidkamer en ook goed passen bij een eventuele tentoonstelling over het leven en werken rondom de boerderij.

Het betreft een 4-tal houten voorwerpen. Het oudste en mogelijk ook belangwekkendste voorwerp is een zware massief eiken pers (lengte 155 cm), geheel compleet, met het jaartal 1884 en de initialen CL (of FL). Deze initialen staan vermoedelijk voor Coenraad Luttels, de opa van de schenker (of Frens Luttels, een oom van de schenker). Volgens Coen Luttels betreft het hier een honingpers, gebruikt voor het uitpersen van de honingraten. Via inkervingen liep de honing dan naar het uiteinde van de pers en werd daar opgevangen in een pot of iets dergelijks. (Zie foto op de voorgrond.)

Erg interessant is de hondekar, waarvan jammergenoeg de ijzeren spaakwielen ontbreken (deze werden in de tweede wereldoorlog eraf gesloopt voor andere doeleinden).

Deze hondekar werd gebouwd rond 1900 en was in gebruik tot halverwege de 20er jaren. De bak heeft de volgende afmetingen: (L x B x H) 125 x 60 x 35 cm.

Op het linker zijschot bevindt zich nog het ijzeren naamplaatje van de eigenaar: "A.Luttels - Beesel". (Het betreft hier Antoon Luttels, een oom van de schenker.)

De strosnijder (zie links op de foto) werd gebruikt om bosjes stro kort te snijden (tot ongeveer 30 cm lengte) voor strooisel in de veestallen. Deze strosnijder is niet compleet: het ijzeren mes ontbreekt.

Het kleinste doch niet minder interessante voorwerp is een pik (zie op de foto staand tegen de kar) die gebruikt werd bij de graanoogst. Met deze pik werd het graan bijeen gehouden, waarna de sikkels er onderdoor maaide. Hoewel tegenwoordig de graanoogst volledig machinaal verloopt, kunnen we op sommige plaatsen in Beesel nog het gebruik van de pik en sikkels bewonderen bij het zgn. aanmaaien op "de heuk".

Graag wil ik vanaf deze plaats dhr. Coen Luttels bedanken voor de genoemde schenkingen, waarmee een klein stukje boerderij-geschiedenis voor het nageslacht bewaard blijft. Voor mezelf heeft het ook nog enige waarde, omdat mijn moeder - in haar jeugd werkzaam op de boerderij van Antoon Luttels - nog met deze strosnijder en de hondekar gewerkt heeft.

(Frans Geerlings)

p.s. Indien er mensen zijn die deze spullen willen opknappen dan kunnen ze contact opnemen met Frans Geerlings Hoogstraat 6 Beesel. Tel. 04704-1397. Materiaalkosten worden door de vereniging vergoed.

NIEUWE AANWINSTEN VAN DE BIBLIOTHEEK

- Westerhuis, W.A.A.
Posterijen te Venlo 1642-1988
Venlo, 1988
- Viersen, A.
Kasteel Bleijenbeek, voorlopig verslag onderzoek 1987
Studie van de werkgroep restauratie naar de
kasteelruïne in Afferden
- Hammod, Martin
Bricks and brickmaking
Engelstalig boekje over de productie van bakstenen
- Ginkel, E.J. van
Nederland onderste boven, de archeologische rijkdom
van het bodemarchief
Beschrijving van de resultaten van 40 jaar werk van
de ROB te Amersfoort
- Jaarverslag 1986 en 1987 van de historische werkgroep
Arcen-Lomm-Velden
- Knaapen-In 't Zand, A.
Het Sint Sebastianusgilde te Velden. Grepen uit haar
historie.
Cahiers van de historische werkgroep Arcen-Lomm-
Velden nr. 7
- Reijnders, W.
Mijn Eerste H. Communie tijdens de evacuatie te Roden
Het rijke Roomse leven gezien door de ogen van een
zevenjarige
- Stoel, J.G.M.
Archief kasteel Arcen, deel 1
Oorkondeboek 1303-1450
Cahiers historische werkgroep Arcen-Lomm-Velden nr.13
- Stoel, J.G.M.
Het ontstaan van familienamen, met voorbeelden uit de
registers van Arcen en Velden
Cahiers historische werkgroep arcen-Lomm-Velden nr. 1
- Stoel, J.G.M.
De St.Barbarakapel te Lomm. Gedenkboekje bij de
inzegening van de geretaureerde kapel
Cahiers historische werkgroep Arcen-Lomm-Velden nr. 3
- Jaarverslag 1987
Rijksdienst voor de monumentenzorg

- Munnix, Peter
Gitstappermolen Vlodrop 1377 1752 1988
Uitgave naar aanleiding van de restauratie van deze
watermolen
- Jaaroverzicht 1986 en 1987
door Sjra Vincent
- Jülicher, Manfred A.
Burg Brüggen im Wechsel der Geschichte
- Buggenum in beeld
oude aanzichten en straatbeelden
- Pijpers, W.M.J.
de topografische kaart. Korte inleiding tot het
gebruik
- Berichten van de rijksdienst voor het oudheidkundig
bodemonderzoek
Jaargang 36, 1986
- Romeins leven in Heerlen
Uitgave naar aanleiding van de tentoonstelling in het
Thermenmuseum in Heerlen
- Russel, Jos
De Rooverbenden in de landen van Overmaas, Brabant,
Holland en aan den Rijn in de vorige en in het begin
der tegenwoordige eeuw.
Fotomechanische reproductie van een boek uit 1877
- De Klëskop
Een militair contactblad uit Velden 1946-1950
Heruitgave van de vier jaargangen die van dit tijdschrift
zijn verschenen
Cahiers historische werkgroep Arcen-Lomm-Velden nr. 4

SCHOORSTEEN OFFENBEEK MONUMENT

De ongeveer vier meter hoge schoorsteen aan de Keulseweg in Offenbeek wordt een monument. De schoorsteen is een restant van het kleiwarenbedrijf Laumans, dat jaren geleden naar een andere locatie verhuisde. De afgelopen jaren is op het voormalige terrein van Laumans een deel van de wijk Heyencamp verrezen. Burgemeester en Wethouders willen f7500 uittrekken voor restauratie. Dat bedrag wordt aangevuld met f5000, een schenking van de Rabobank in Offenbeek. Met die f12.500 wordt alleen de schoorsteen gereno-veerd. De gemeente buigt zich nog over de mogelijkheid de directe omgeving van de schoorsteen te verfraaien. Bij de schoorsteen zouden onder meer een groenzone en speelgelegenheid voor de jeugd moeten komen.

De Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de gemeente Beesel herhaaldelijk gewezen op de historische waarde van de schoorsteen. De vereniging wilde rond de schoorsteen oude tramrails aanleggen, met daarop kleiwagons.

de Limburger.

Historie

St. Maarten in 1904

In nov. 1904 wordt evenals de jaren ervoor door de Beeselse jeugd hout opgehaald langs de deuren voor het St. Maartensvuur.

Soms krijgen ze een cent, die dan bestemd is voor de de H. Kindsheid.

Tijdens het ophalen zingen ze:

Sinte Mertes ceugelke,
Haet e roeëd keugelke,
Haet e blau sjtertje,
Hoera sinte merte.

Hie woeënt ein riek man,
Dae veul gaeve kan,
Veul zal der gaeve,
Lang zal der laeve,
God zal um loeëne,
Mit honderddoezend kroeëne!

Tigele loeëte,
Mit potte en mit poeëte,
Sinte merte is zo erm,
Gaef mich e stuk van de sjanseberm!

Op de avond voor Sint Maarten worden vuren ontstoken in Rijkel, Bussereind, Bakhei en Oud-Dorp. Er heerst een sterke onderlinge rivaliteit, wie de hoogste berm heeft.

Er wordt gezongen, met fakkels gezwaaid en met toortsen om 't hoofd "geslierd".

Als de kinderen thuiskomen, krijgen ze ook nu weer zoete melkpap met spekkoek.

(bron: V.C.)

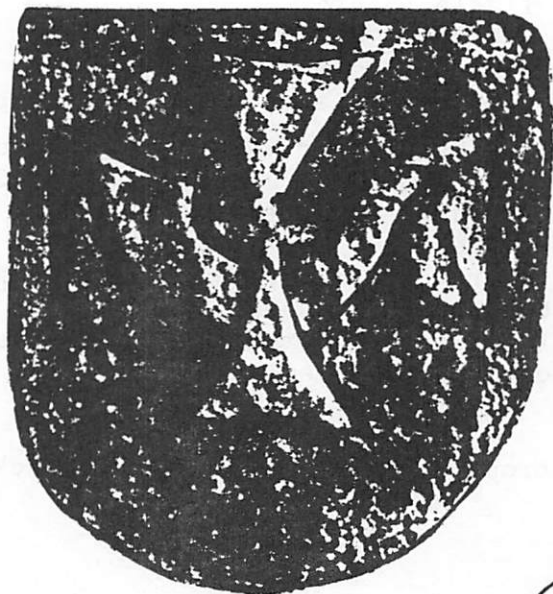
Jan Ickenroth.

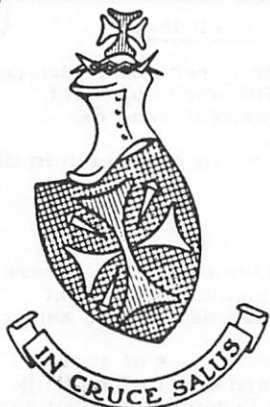
DE KAPEL BIJ DE ONDERSTE HOF:
MARIAKAPEL OF ST.-CORNELISKAPEL ?

Wie zoekt, zal vinden. Een bijbelspreuk die heemkunde op het lijf lijkt geschreven. Wat we zoeken, is niet altijd duidelijk; wat we vinden nog minder, en zo kunnen er wel eens vondsten gedaan worden die eigenlijk niet helemaal verwacht werden.

Een van deze vondsten van de afgelopen maanden was de ware identiteit van de kapel bij de Onderste Hof. Sinds mensenheugenis is hier sprake van een Maria-kapel en nog onlangs werd deze kapel na een grondige restauratie door met name de werkgroep Kruisen en Kapellen van onze vereniging opnieuw ingezegend door pastoor Verdonschot van de Fatima-parochie. Sommige ontdekkingen worden eigenlijk te laat gedaan. Zo ook de betekenis van het mergelsteentje in de gevel van de kapel, waarop vaag een kruis met een hoorn te zien zijn. Velen hebben zich in het verleden afgevraagd waarop deze symboliek betrekking kon hebben. Sinds enkele maanden, maar helaas pas circa twee weken na de nieuwe inzegening, weten we meer.

Gewapend met een foto van dit wapen bracht gemeentearchivaris dhr. G. van Bree uit Roermond de oplossing. Deze werd duidelijk dankzij de wetenschap dat de Onderste Hof meer dan drie eeuwen lang eigendom was van de Kruisheren van Roermond, die de boerderij St.-Cornelishof noemden.

Met deze twee aanknopingspunten (de eigenaren en hun patroon) werd duidelijk dat het kruis het wapen van de Kruisheren-orden voorstelt. De naam van de boerderij lostte de rest van de puzzel op: de hoorn blijkt het zogenaamde 'sprekend attribuut van de H.Cornelius te zijn. 'Cornu' betekent hoorn en dankzij deze naambetekenis werd de heilige dan ook vereerd als patroon van het (hoorn)vee, zoals schapen en

koeien. Het is in dit verband interessant dat reeds lang geruchten de ronde deden, dat de kapel vroeger zou zijn gewijd aan St.-Brigitte, die eveneens werd aanbeden voor de gezondheid van het vee. Het is dan ook niet uitgesloten dat de H.Cornelius na het vertrek van de Kruisheren als eigenaren (rond 1785) in vergetelheid is geraakt. De boeren bleven echter de kapel bezoeken om hier bij Brigitte te bidden voor hun zieke vee. Met de opkomende verering van Maria in met name de 19de eeuw en door een verbetering van het werk van dierenartsen werd de rol van Brigitte c.q. Cornelius mettertijd overbodig.

Het beeld (als er al een beeld stond) werd vervangen; de spreuk AVE MARIA deed de rest.

Loe Giesen.

Een oud politiereglement van de gemeente Belfeld uit 1842

In het archief van de gemeente Belfeld ontdekte ik een oud reglement van de plaatselijke politie van 3 januari 1842. Dit werd opgesteld wegens het feit, dat naar het oordeel van de gemeenteraad de bestaande verordeningen te wensen overlieten.

Omdat dit een beeld geeft van het doen en laten van de mensen in die tijd, wil ik dit hieronder laten volgen.

Artikel 1

Degenen, wier schoorstenen bij de visitatie, welke tweemaal 's jaars in de maanden mei en oktober elk jaar zullen plaats hebben, niet behoorlijk gevaagd bevonden worden, of zich aan de visitatie zullen hebben geweigerd.

2. Degenen, die strooi, hooi, schansen of houtwerk, vlas of andere brandstoffen op de zolders tegen de schoorstenen opstapelen, gelijk mede degenen, die schoorstenen hebben, welke bevonden worden aan brand gevaarlijk te zijn, dezelve binnen de acht dagen na de aanzegging niet zullen hebben veranderd.

3. Degenen, die warme asch in de openen lucht, of op de stallen en misthopen leggen.

4. Degenen, die hunne honden zullen hebben laten losloopen, wanneer zulks door het plaatselijk bestuur zul zijn verboden.

5. Degenen, die met de kermis of op andere dagen van het jaar zonder toestemming van Burgemeester en Schepenen den vogel met schietgeweer schieten, de gans rijden, of publiek nachtvergaderingen houden.

6. Degenen, die dood vee niet dadelijk op eene diepte van een el onder den grond zullen begraven hebben, oft honden of katten en stilstaande waters, ook in beeken zullen verdronken hebben, mij zeggen beeken, waaruit soms drinkwater wordt gehaald.

7. Elken inwoner der gemeente, die vreemde personen, als dienstboden, knechten, maagden en ambachtsgzellen daaronder begrepen, in zijn huis opneemt of logeert zonder daarvan kennis binnen de drie dagen aan het bestuur der gemeente te hebben gegeven.

8. Degenen, welke huizen, stallingen, schuren of andere gebouwen langs de buurt of gemeente in de gemeente, of in de gehuchten zullen bouwen of oprigten, zonder voorlopige autorisatie(toestemming) vanwege het bestuur daartoe te hebben verkregen.

9. Degenen, welke op de gemeentegronden zullen boomen planten, kuilen maken, grond omleggen, en die welke verder zonder voorafgaande toelating van het bestuur zich veroorloven, misthopen, strooi, en hooi, houthoopen en boomen zullen neerleggen.

Artikel 2

Met eene boete van twee gulden en vijftig centen, tot vier gulden en vijftig centen zullen worden gestraft:

1. Elken inwoner, die aan vreemde personen kamers verhuurt en aldus opneemt, zonder daarvan binnen de vier en twintig uren na de opnemng aan het gemeentebestuur kennis te hebben gegeven.

2. Degenen, die met paarden, ossen, koeien, schapen en ander vee, zonder zijn geleid van 1 april tot 30 augustus in de binnenwegen der akkervelden, weiden en boschen zullen drijven, omverminderd de straffen en schadevergoeding bij de landswetten bepaald.

3. Degenen, die vlas ter rotting in waters zullen leggen, welke tot het gebruik van menschen of tot drank van het vee bestemd zijn.

4. Degenen, die op of langs gemeentewegen en buurtwegen in den zelve slooten zonder toelating vlagen, zoden, vlinken gestoken hebben, afgekapt of aarde zullen hebben weggenomen.

5. Degenen, die door het inwerpen van hout, grond of andere voorwerpen in doorvaarten van beeken, of slooten, na hunnen erven, die de waterleidingen in hunnen loop stremmen.
6. Degenen, welke met hunnen erven aan de beeken en waterleidingen uitschieten (grenzen) dezelve op de bepaalde dagen bij publicatie van het gemeentebestuur, niet op de lengte breedte, behoorlijk zullen vagen en zuiveren.
7. Degenen, welke op bevel van het plaatselijke bestuur, en door den veldwachter opgeroepen zijnde op bepaalde dag en uur bij de jaarlijksche zuivering der gemeente beeken, of herstelling der buurtwegen mit hunne karren met paarden of ossen bespannen, of arbeiders met de schup niet tegenwoordig zijn, of die hunne aandelen weigeren behoorlijk te zuiveren of te herstellen.
8. Degenen, die op de kruinen der gemeente zandbergen of andere hoogtens met de schup of de hak zand uitladen, waardoor het zand wordt losgemaakt en door den wind tot in de velden gedreven.
9. Degenen, die zonder voorzien te zijn van een briefje van de eigenaar, duidelijk aanwijzende de plaats, de legging, de grootte en aard van den eigendom, geteekend door Burgemeester of Schepenen dezer Gemeente, in de bosschen en andere eigendommen gedurende het geheele jaar met vee drijven, vee hoeden en gras snijden, levend of dorre hout, spelden, vlaggen of balderen zullen vergaderen en wegvoeren.
10. Degenen, die in de vrede gelegde plaatsen van het Merlebroek vlikken of vlinken of strooisel zullen steken of kappen.
11. Degenen, die danspartijen zullen hebben gehouden, zonder alvorens daartoe eene schriftelijke toelating van het Bestuur te hebben verkregen.

Artikel 3

Met eene boete van vijf tot zeven gulden ingesloten zullen worden gestraft:

1. Degenen, die advertentien, resolutien(besluiten)of andere bekendmakingen van wegen den Regeering of openbare ambtenaren aangeplakt zullen afgescheurd of geschonden hebben.
2. Indien de ingevolge artikel 1 no 8 opgelegde verplichtingen binnen de acht dagen na de betekening van het uitgesproken vonnis, de overtreding daarstellende niet zullen zijn verrigt zul het gemeentebestuur deze werken, op kosten der eigenaars doen plaats hebben. De kosten zullen uit den opbrengst van den verkoop der materialen worden bestreden en zouden deze niet toereikend zijn, zullen dezelve ten laste der eigenaars ingevolge de voor de invordering der gemeente belastingen voorgeschreven maatregelen worden ingevorderd.
3. Degenen, die binnen veertien dagen na de bekendmaking van het vonnis de boeten en kosten aan hem opgelegd niet zullen hebben voldaan zijn gestraft als volgt:

- a. Degenen, die zullen zijn verwezen, in eene boete van vijftig centen, tot twee gulden en vijftig centen ingesloten tot eenen dag gevangen zitting.
- b. Degenen, die zullen zijn verwezen, in eene boete van twee gulden en vijftig centen tot vier gulden en vijftig centen tot twee dagen gevangenzitting.
- c. Degenen, die zullen zijn verwezen in eene boete van vijf tot zeven gulden tot eene gevangenzitting van drie dagen.

4. Ingeval van herhaling van overtreding zal altijd het maximum der boeten worden toegepast.

Het stuk was ondertekend door: J. Rijvers, G. Kurstjens, H. Jentjens, F. Smeets, J. Kessels, M.J. van Eijndt.

OPROEP OM INLICHTINGEN OVER MARIAVERERING

Van pater Lambertus van de abdij St.-Benedictus te Vaals ontving onze vereniging onderstaande brief. Reakties graag naar secretaris H. Smeets.

20 okt 1988

Naar aanleiding van het inmiddels voorbije Mariajaar hou ik mij bezig met de verering van O.L. Vrouw in Limburg door het aanleggen van een documentatie en het schrijven van een samenvattende tekst. In deze wend ik mij tot U om ingelicht te worden, indien mogelijk, omtrent de Mariaverering in het gebied Swalmen, Reuver, Beesel en Belfeld, waar een afdeling kruisen en kapellen bestaat volgens het bisdom, tevens een heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Ik hoop dat U al over de nodige informatie beschikt wat mijn verzoek betreft, hetgeen U zo goed wil zijn af te staan aan mij. Bij voorbaat zij U bedankt.

Ik meen dat ik U deze moeite mag vragen, omdat deze een doel ten bate van de gemeenschap betreft. Wat uw parochiekerken betreft; U bezit een Fatimakerk te Reuver-Offenbeek. In 1964 is een feestuitgave verschenen, die in onze bibliotheek aanwezig is. Deze Fatimaverering is beperkt tot een gewone parochieverering. Zoals men elders O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand vereert, zo wordt daar O.L. Vrouw van Fatima vereerd. Heeft in een uwer kerken een speciale O.L. Vrouweverering plaats? Zo ja, dan hou ik mij aanbevolen ter inlichting a.u.b. Gaarne zou ik verder a.u.b. ingelicht willen worden omtrent de openbare getuigenissen van Mariaverering in uw werkgebied. Wat versta ik daaronder? Natuurlijk eerstens Mariakapellen, maar ook Lourdesgrotten, Mariamonumenten zoals weg- en buurtbeelden van O.L. Vrouw e.d. Vaak werd een Mariakapel o.a. of een Mariabeeld

opgericht op de plaats waar bij de jaarlijkse processie een zg. rustaltaar werd opgesteld. Ik bedoel met deze Mariamonumenten geen uitingen van particuliere zijden, zoals kleine O.L. Vrouwkes in muurnisjes, hoe eerbiedwaardig ook, tenzij zo een O.L. Vrouwe een buurt O.L. Vrouwe zou zijn in de trant van de Roermondse putbeelden e.d. Tenslotte beschouw ik als Mariamonumenten van een gemeenschap uitzonderlijke namen van straten, wijken met Marianamen zoals Sterre der Zeestraat. Ik hoop zo duidelijk geweest te zijn met wat ik versta onder openbare getuigenissen van Mariaverering. Zou nu iemand van uw heemkundevereniging zo goed willen zijn om mij mede te delen welke uitingen van dergelijke Mariaverering U bekend zijn in uw werkgebied? Wanneer, waarom eventueel opgericht? Ligging? Welke vorm van Mariaverering betreft het (is het een O.L. vrouw van Lourdes, een pieta etc.)? Is er devotie? Mocht er ooit iets over zo'n Mariagetuigenis gepubliceerd zijn, dan hou ik mij aanbevolen voor de juiste bibliografische gegevens, eventueel indien mogelijk en toegestaan een fotocopie ervan, als die publicatie voor een monnik praktisch onbereikbaar is. Mocht er een afbeelding van een Mariagetuigenis bestaan (kaart, prentje), dan hou ik mij aanbevolen voor een exemplaar a. u. b.

Tenslotte ben ik zo vrij om er op te wijzen dat ik tot de Mariaverering ook de H. Annaverering reken, inzover deze met de Mariaverering verbonden is, zoals St.-Anna ten drieën en de Opvoeding van de H. Maagd.

Vergeef mij dit uitvoerig relaas, maar dit is vanwege de duidelijkheid. Ik begrijp dat mijn verzoek U wat tot last is, maar hopelijk bestaat er in uw heemkundevereniging al de nodige informatie waaruit geput kan worden. Uiteraard ben ik u zeer dankbaar voor uw antwoord. In afwachting. Gegroet.

OPROEP VOOR INFORMATIE OVER VOLKSSPORT

Als laatstejaarsstudente lichamelijke opleiding van de Katholieke Universiteit van Leuven, maak ik een eindverhandeling over de volkssporten in Nederlands Limburg.

Mijn verhandeling kadert in het onderzoeksproject der Vlaamse Volkssport Dossiers. In dit project werden reeds een aantal studies verricht die voornamelijk de aard en de verspreiding van de volkssporten in Vlaanderen tot onderwerp hadden. Aansluitend hierbij zijn eveneens onderzoeken gedaan in de provincies of gebieden die Vlaanderen omringen zoals ondermeer Noord-Brabant, Zeeland, Frans-Vlaanderen.

Voor alle duidelijkheid willen we stellen dat we met volkssporten lokaal-traditioneel beoefende wedstrijdspelen bedoelen. Beugelen, klootschieten, kegelen, kolven, dassengevechten, hanekappen, eendewerpen, buksschieten zijn hiervan enkele voorbeelden.

Voor ons onderzoek trachten we via een literatuurstudie een overzicht te krijgen van verdwenen en nog bestaande volkssporten in uw provincie teneinde de relaties en banden na te trekken tussen Nederlands- en Belgisch Limburg. Hiertoe hebben we, naast een reeks algemene naslagwerken, ook een aantal Limburgse tijdschriften en op Limburg betrekking hebbende naslagwerken geraadpleegd (o.a. aan de hand van de Nederlands Volkskundige Bibliografie en een analoge verhandeling specifiek de Limbursche tijdschriften betreffende). We vonden dat de volgende sporten in Limburg (hebben) bestaan:

- Bolspelen : beugelen
 kegelen
- Dierspelen : ganstrekken (en het hiermee samenhangend, het voejagen)
- Schietspelen: schutterijen en schuttersgilden
 =vogelschieten
 =geweer/buks/hand-en voet of kruisboog

Tevens zijn we in de gemeentebibliotheek van Maastricht (afdeling Limburg) en het Rijksarchief aldaar geweest en hebben we contact gehad met Dhr. E. Tielemans en Dhr. Top van het kasteel Limbricht.

Onze volgende stap is, naast contact opname met de verschillende bonden (kegel en beugelbond) en de Oud Limburgse Schuttersfederatie, contact opname met U, de verschillende Heemkundeverenigingen om een concreet beeld te krijgen van de volkssporten die in de verschillende gemeentes beoefend werden en worden. Hiertoe zouden we U verschillende vragen willen stellen:

1. Welke volkssporten werden en worden er nog bij U in de gemeente en omliggende gemeenten beoefend?
2. Bestaan er hierover geschreven bronnen? Kleine vermeldingen over bijvoorbeeld een beugelwedstrijd die plaatsgevonden heeft kunnen al nuttig voor ons zijn.
3. Geeft uw vereniging misschien een tijdschrift uit? Is hier al melding gemaakt van-, of onderzoek gedaan naar volkssporten?
4. Bestaat er in Uw gemeente een carnavalsvereniging? Heeft deze vereniging ooit gans getrokken of doet ze dat wellicht nog? Wat zijn de eventuele redenen van het verschijnen van dit gebeuren?

Indien U mij op één of mogelijk meerdere punten antwoord kan geven, mag ik U dan dringend doch beleefd verzoeken mij hiervan zo snel mogelijk op de hoogte te stellen?

Met vriendelijke groeten,
Bernadette Boullart
Kluizerdijk 164
3590 Hamont-Achel België
tel. 09/32/11-645903

Reacties ook gaarne naar onze verenigingssecretaris
Dhr. Henri Smeets, tel. 04740-2241.

Archeologie

ARCHEOLOGISCH VELDWERK IN TRACE A73 BEGONNEN

In 1994 moet de nieuwe snelwegverbinding tussen Nijmegen en Venlo gereed zijn. Het zal dan mogelijk zijn de afstand tussen deze twee steden per auto in iets meer dan een half uur af te leggen. Wie zich nu in zuidelijke richting spoedt, kan tot Boxmeer gebruik maken van het eerste deel van deze nieuwe autoweg. Daar waar nu voor menig automobilist de ergernis begint, is deze week door medewerkers van de Stichting Regionaal Archeologisch Archiveringsproject (R.A.A.P.) van de Universiteit van Amsterdam een begin gemaakt met een grootschalige archeologische veldkartering.

De veldkartering vormt een onderdeel van een groot onderzoeksproject dat in opdracht van Rijkswaterstaat en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (R.O.B.) te Amersfoort wordt uitgevoerd. Het project houdt direct verband met de aanleg van de snelweg. Bij de grondwerkzaamheden die met de aanleg van de autoweg gepaard zullen gaan, wordt de bodem namelijk zozeer geroerd, dat archeologische vindplaatsen die ons iets kunnen vertellen over de menselijke bewoning in het verleden, daarbij definitief vernield worden. Daarom heeft Rijkswaterstaat, die de aanleg van de snelweg zal uitvoeren, na overleg met de R.O.B. een budget beschikbaar gesteld waaruit het archeologisch onderzoek gefinancierd kan worden.

De R.O.B. heeft een gedeelte van dit onderzoek uitbesteed aan de Stichting R.A.A.P. te Amsterdam.

Tijdens de veldkartering die deze week begonnen is, worden door medewerkers van de Stichting R.A.A.P. alle percelen waarover straks de autoweg zal komen liggen, op resten van bewoning uit vroegere tijden nagespeurd. Deze resten bestaan in de meeste gevallen uit bijvoorbeeld aardewerkscherfjes of stukjes vuursteen. Zij kunnen ons iets vertellen over de ouderdom van de bewoning en over de leefwijze van de mensen in

onze streek. In enkele gevallen kunnen ook grondsporen of aan de oppervlakte zichtbare structuren zoals bijvoorbeeld een grafheuvel, ons daarover inlichten. Alle vondsten die van de akkers worden geraapt worden zorgvuldig geregistreerd en voor nadere bestudering meegenomen. In samenhang met informatie die al bekend is uit de archieven en met gegevens die door amateur-archeologen in de regio in de loop der jaren verzameld zijn, zal door de Stichting R.A.A.P. op basis van de resultaten van de veldkartering een advies worden opgesteld aan de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek over vervolgonderzoek in de vorm van opgravingen. De verwachtingen zijn hooggespannen!

Nadere inlichtingen worden verstrekt door drs. T. Derks van de Stichting R.A.A.P. tel. 020-248289 of 252834.

(de Trompetter.)

De Stichting R.A.A.P. zal ook het tracé Venlo-Maastricht voor haar rekening nemen. Gezien het feit dat het noordelijke tracé twee jaar eerder dan gepland wordt aangelegd is daaraan vanzelfsprekend de prioriteit gegeven.

Genealogie

KONTAKTAVOND GENEALOGIE

De goede belangstelling op de eerste kontakt-avond genealogie geeft alle aanleiding voor een vervolg op deze bijeenkomst. Niet alleen beginners maar ook gevorderden stellen het duidelijk op prijs om af en toe ervaringen en gegevens uit te wisselen. Op de vorige avond werd in overleg besloten om voorlopig drie of vier maal per jaar bijeen te komen.

De volgende bijeenkomst vindt plaats op maandag 16 januari om 20.00 uur in het verenigingslokaal in basisschool Den Roover.